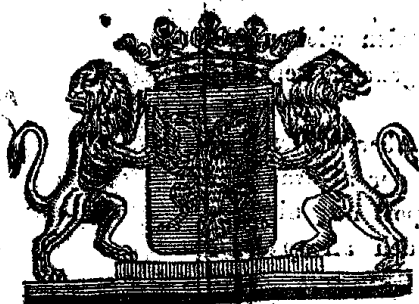

ARNHEMSCHE

COURANT.

Zondag

6 October.

TURKIJE.

Kan de Turksche grens, 19 sept. Lord *Ponsonby* heeft, op grond van het aansaande slechte jaargetide, aan de Portè gevraagd, om hem eene haven aan de zee van Marmora aan te wijzen voor de Engelsch-Fransche vloot, doch hij heeft een weigerend antwoord ontvangen. De heer *von Butenijf* herhaalde bij deze gelegenheid, dat hij bij zijne vroegere verklaaring volhardde, en Konstantinopel zou verlaten, zoodra een vreemd oorlogschip door de Dardanellen werd toegelaten. (Allg. Zeit.)

RUSLAND en POLEN.

Odessa, 20 sept. In de eerste dagen van augustus vertoonde er zich tusschen *Wosnessensk* en *Elizabethgrad* een zeldzaam luchtverschijnsel. Eene soort van *Simon*, eene heete luchtkolom, bewoog zich namelijk over eene streek van ongeveer 40 wersten, en verstikte viervoudige dieren, vogels en zelfs menschen. Niet het minste gevaar was daarbij te vernemen, en leden slechts uitwendig van dit verschijnsel. Vermoeden dat de ware oorzaken van hetzelfde niet. (Pr. St. Z.)

ITALIE.

Rome, 14 sept. Aan de Spaansche zaak, waarvan thans zoo veel sprake is, hechten zich hier en in geheel Zuid-Italië belangen, waaraan men in Duitschland welligt niet denkt. Ofschoon ook het Jonge Italië reeds langen tijd geen teken van leven gaf, zoo moet men toch geenszins gelooven dat het dood is. Men vindt nog, vooral in den Kerkelijken Staat en in beide Siciliën veel getralterde hoorden, die met denkbeelden van eene algemeene *Maldanische* republiek vervuld zijn. Onze regering kent verscheidenen derzelve en houdt een waakzaam oog op hen. Zoo mogen sommige jongelieden de koffijhuizen, waar de vreemdelingen gewoonlijk komen, niet bezoeken. De verwachtingen dier jonge lieden steunen hoofdzakelijk op de zege der *Christinos* in Spanje, en de gevolgtrekkingen welke zij daaruit voor de toekomst van Italië afleiden, zijn, trots hare overdrijving, niet zonder belang. Is eindelijk, zeggen zij, in Spanje de vrede hersteld, heeft de liberale partij vasten voet gevat, zoo wordt eene menigte van oorlog gewende en oorlogzuchtige troepen het land niet slechts noodeloos maar lastig. Het vrij geworden Spanjaard zal alsdan den onderdrukten Italiaan gaarne te hulp snellen; de zonder brood geraakte vreemdelingen zullen de gelegenheid, om onder nieuwe vaandels geluk te zoeken, niet verzuimen. Een gunstige wind kan de Spaansche hulpvenden in de richting naar de kusten van Italië brengen, en dan zal de *Calabrische* oorlog van Calabrie tot een einde komen. De *Maldanische* regeringen kennen slechts twee plaatsen, de papieren dergenen, welke twee jaren geleden, te Rome, Bologna en Modena gevangen genomen werden, moesten er gewag van maken; en alhoewel zij niet geschikt zijn om vrees aan te jagen, mogen zij toch wel, vooral te Rome en te Napels, de aandacht trekken. (L. A. Z.)

PRUISSEN.

Berlijn, 25 sept. Een ongemeen belangrijk schouwspel leverde het heden op, een geheel leger over de ijzerbaan van Potsdam te Berlijn te zien aankomen. De koning heeft namelijk de infanterie der garde, om haar na de bezwaarlijke dienst van het kamp en de manoeuvres, den terugmarsch naar Berlijn te besparen, op zijne kosten door locomotieven herwaarts laten vervoeren. Omstreeks 8,000 man kwamen op die wijze met tien verschillende treins aan. Aan het hoofd van elk regiment bevonden zich deszelfs muzikanten, zoodat de aankomst dan ook met volle muziek plaats had. Van de belangrijkheid en den omvang van het nieuwe middel van transport krijgt men eerst een juist denkbeeld wanneer men op zoodanige wijze een volkomen gewapend armeekorps als door een tooverslag van de eene plaats naar de andere overgebracht ziet. (P. A. Z.)

Landw. Berlijn, 1 oct. De groote vereeniging der landhuishoudkundigen (*Landwirthe*) heeft den 28sten der vorige maand hare laatste zitting gehouden; de laatste dagen hadden er wedrennen en veemonsteringen plaats gehad. Als proeven van het praktische nat voldeden deze niet bijzonder, vermits er slechts weinige uitmuntende beesten ten toon gesteld waren.

De beslechting van den burgerkrijg in Spanje en de vlugt van den president geloof men algemeen dat de Noordsche mogendheden nu spoedig de jonge koningin en het constitutionele Spanje erkennen zullen. Volgens een particulier bericht hebben de chefs van het groote bankiers-koninkrijk, die bij den vorst van *Metternich* op *Johannesberg* een bezoek aflegden, het koninkrijk de Spaansche aangelegenheid bevredigende verha-

een financiële interventie ondernemen zal, waardoor de vrede op de beste wijze zou kunnen worden verzekerd. De zaak van den president vond hier sedert langen tijd reeds zoo weinig bijval, dat de afloop, dien men vroeger of later verwachtte, bijna algemeen als zeer gewenscht beschouwd werd. De ongeschiktheid van den prins, die aan de partijen ten spel was, strekte, en de overtuiging dat Spanje slechts verwoest doch nooit aan den *Carlos* onderworpen worden kon, verkoelde de deelneming. Met stilzigtigheid verzekert men dat er onderhandelingen zullen worden geopend, welke van wege de Noordsche mogendheden ook Engeland en Frankrijk zijn uitgenoodigd, en waarvan men een vriendschappelijk vergelijk tusschen den *Carlos* en zijne zegevierende niet verwacht. Tegen eene afspraak, overeenkomstig de geboorte en den toestand van den prins en zijne familie, zou hij afzien van zijne rechten op den Spaanschen troon, voor zich en zijne afstammelingen tot aan het uitsterven der linie, welke de *Isabella II* haar oorsprong moet te danken hebben. Dit verdrag moet de grondslag der erkenning wezen, en den troon der jonge koningin met legitimiteit bekleeden. Men houdt zich overtuigd, dat de overeenkomst spoedig zal worden gesloten en noemt als toekomstig gezant van Pruisen den rijken en kunstminnenden graaf *Radzynski*.

Op vele plaatsen des platten lands worden thans leesgezelschappen opgericht, ten einde gemeenschappelijk nuttige schriften te lezen, die op de beschaving en leering der landlieden eenen weldadigen invloed oefenen moeten. Elke huisvader betaalt maandelijks eene kleinigheid tot aanschaffing van doelmatige boeken, die in de gemeente rondgaan en allengs ieder kerspel met eene bibliotheek voorzien zullen (die er hetzij op nuttigen verbeeld u een boek dat in een paar dozijn boeren-woningen gecirculeerd heeft.) De regering ondersteunt deze heilzame pogingen, waarvoor de grootste verbreiding wenschelijk is. In vele landsteden bestaan reeds sedert jaren dergelijke genootschappen met het beste gevolg, en die aan menigen tak van letterkunde groot voordeel verschaffen. Even tjerig wordt er aan de oprigting van maatschappijen tot vrijwillige boschbeachtering gearbeid, en de regering ondersteunt dit ook, vermits zij de in de rege een der meest uitmuntende middelen tegen de toenemende houtdiefstallen beschouwt. Alle leden verbinden zich om geen gestolen hout te koop en het hunne bij te dragen tot ondekking van het misdrijf. Worden deze beloften streng gehouden, zoo zal er spoedig aan de vernieling der bosschen een einde komen.

ENGLAND.

Londen, 1 oct. Door de toevoeving van de heer *Manningham* tot het ministerie, de eerste als secretaris van staat voor het departement van oorlog, de zaak is eene degenlijke betrekking voor den raad van Indië, te hetzelfde weder meer liberaal geworden. Zeiden waren tot hier toe warme hervormers, van welke hunne partij verwacht, dat zij min of meer eene andere rigting zullen geven aan lord *Melbourne's* ministerie, hetwelk in de laatste tijden naar het conservatieve overhelde. De heer *Manningham* was tot hertoe een voorstander van de geheime parlementsverkiezingen door ballotage, van het vijfjarig parlement, en van uitbreiding van het stemregt. De heer *Clay* wordt gehouden voor den schrijver van een boekje van zeer liberale beginselen, doch is een bijzonder bekwaam man, in zaken, van wien men veel goeds voor de Indische belangen verwacht; hij diende tot hertoe in het departement van de schatkist.

Londen, 2 oct. De Engelsche kooplieden op het Vasteland van Indië hebben een adres aan het huis der lords gericht, om de tusschenkomst van dat huis in hunnen twist met de Chinesche regering, wegens den invoer van opium, te verzoeken. Uit de daarbij overgelegde staten blijkt, dat van het jaar 1832 tot 1838 ruim 67,000 kisten opium uit de Engelsche Oost in China zijn ingevoerd, terwijl de verzending naar alle overige plaatsen, gedurende dat tijdvak, slechts 12,300 kisten heeft bedragen.

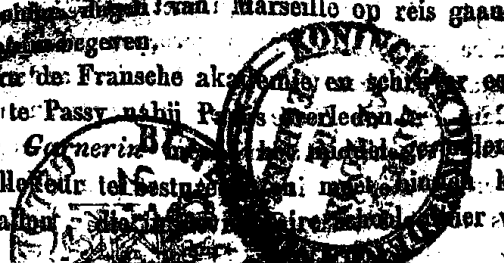
In brieven uit New-York leest men het treurig bericht, dat de groote en fraaie stoomboot *the Great Western* op het meere, drie geheel eene prooi der vlammen geworden zou zijn.

FRANKRIJK.

Parijs, 5 oct. De buitengewone Franse ambassade, die naar Perzie gezonden wordt, zal binnen kort van Marseille op reis gaan en zich over Trebisonde naar Teheran begeven.

De heer *Manningham* is naar de Franse akademia en schiedt een geschiedenis de *Passy* nabij Parijs, welke door de

De *Commissie* van de *Garnier* heeft de afzetting van de kortzinnige proeven doen met een ballen, die in de rege van de ver-

vaardigd wordt. Aan beide zijden van zijn schuitjen worden wicken ge-
hecht, even als van eenen windmolen, die hij door een geheim werktuig
in beweging zal brengen.

— De brieven van Madrid loopen tot den 25sten september. Dien dag
moest de commissie der *fueros* haar rapport in de kamer der afgevaardig-
den uitbrengen, hetwelk echter bij het afgaan van den post nog niet ge-
schied was. Met buitengewone belangstelling, ziet men den afloop dezer
zaak te gemoet.

De commissie tot onderzoek van het ontwerp van amnestie heeft haar
rapport reeds ingediend en derhalve zal dit werk weldra aan de Cortes
worden voorgedragen.

De koningin-regentes heeft bij een besluit van den 23sten september alle
ambtenaren gelast om, zoo veel in hun vermogen is, den binnenlandschen
vrede te bevorderen, door het vergeten van het verledene en door te
zorgen dat niemand om vroegere politieke gevoelens noch daden worde ver-
ontrust, en door tevens met alle gestrengheid te waken tegen het versto-
ren van de algemeene orde of het bestaan van onregeligheden.

De *depeche* uit Bayonne van den 1sten dezer doet bekend maken van den volgende inhoud:

De generaal, commanderende de 20ste militaire divisie, aan de
ministers van oorlog en van buitenlandsche zaken.

» De divisie Alcala is den 25sten te Tudela aangekomen. Drie andere
divisiën van het noorderleger worden aldaar verwacht. *Espartero* moet
den 2den oktober zijn te Sarragossa, met 33 batajons en 18 escadrons
tegen *Cabrera* oprukkende. *Navarra* geniet de volmaakste rust; het ge-
heele land is onderworpen en verlangt naar den vrede.

BELGIE.

Brussel, 3 oct. Wij vernemen zoo even, dat verscheidens koeriers de-
zen ochtend van het ministerie van oorlog naar Gent en andere steden van
Vlaanderen zijn vertrokken. Deze renboden brengen waarschijnlijk aan de
militaire gezagvoerders bevelen over, om onderling maatregelen in het werk
te stellen ter demping van de opschudding, welke gedurende de drie
eerste dagen der week te Gent heeft geheerscht.

Volgens berigten van heden ochtend met de eerste stoomwagen-treinen
aangekomen reizigers is de rust te Gent niet verder gestoord geworden;
gisteren avond en heden ochtend bespeurde men geen onrustwekkend tee-
ken hoegenaamd.

Natuurlijkerwijze hoort men hier thans van niets anders spreken
dan van de opschudding te Gent, nopens welker oorsprong de haard-
ker men het intusschen stemmelt. Men zie slechts het
» van leve de prins van Oranje! zullen duidelijk aan iedereen
nadenkende bewijzen, dat de Gendsche opschudding niets anders is, dan
het gevolg van het stilzwijgend verdrag, tusschen het orangismus en repub-
licanisme gesloten. Jammer slechts, dat ongelukkige arbeidslieden of lie-
ver omgekochte straatjongens zich gebruiken laten om vrijheidsboomen om
te hakken, en magistraten te koozen en te mishandelen. Men zij echter
deernaangaande niet ongerust, het gouvernement kent zijne pligten en zal
die weten te handhaven.

Gent, 2 oct. De autoriteiten toonen de meestmogelijke waakzaamheid
tot voorkoming van alle aanrandingen van personen en eigendommen. Op
de place d'armes was eene ontzagwekkende militaire vertooning ontwikkeld.
Onder de groepen van werklieden ontwaarde men vele vreemdelingen, die
de arbeiders schenen op te hilsen.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 4 oct. Men verneemt dat, krachtens koninklijk besluit
van den 25sten der vorige maand, eene buitengewone vergadering der Sta-
ten van Holland is beschreven tegen dinsdag 8 oktober, ten één ure, te
Haarlem, ten einde twee nominatiën, ieder van drie candidaten, op te
stellen, tot vervulling der twee bestaande vacatures in het provinciaal hof
te Haarlem.

Brussel, 3 sept. Men verneemt, dat, bij dispositie van Z. Exc.
van de buitenlandsche zaken, van den 28sten september h. j. de
vragen: » Over de mobilisatie der schutterijen het
onslag weder verstaan op den voet als voorheen, ingevolge
art. 26 der wet van 1822, en » Of de strafwet van 31 de-
cember 1832 tegen de nalatigen in de kantonen in werking blijft? —
beiden bevestigend zijn beslist.

— Te Gent hebben oproerige bewegingen onder de werklieden der ka-
toenfabrieken plaats. Misoegd over eene vermindering van arbeidson-
taten, zijn vele werklieden maandag te hoop geloopt, en onder het aanhooren
van oproerige kreten hebben eenige moedwillige jongens baldadigheden
gepleegd, die begonnen zijn met het vernielen van de vrijheidsboomen. De
militaire magt is te hulp geroepen, om de orde te herstellen, en moet
tegenstand hebben gevonden. Onder anderen is de bekende plaatskom-
mandant van de *Roode* door het gemeen mishandeld en met steenen ge-
worpen. Woensdag avond haerschte er nog veel gisting onder het volk.
Donderdag morgen is het Antwerpen langs den spoorweg een regiment
jagers te voet naar Gent vertrokken. Men wij dat de stad in staat van
beleg gesteld is.

Mengelwerk.

Nederlands financiën.

(Tweede reeks van artikelen)

I.

De definitieve sluiting van den vrede heeft weinig of geen invloed op
het nationale krediet uitgeoefend; met inoefte houden de nationale schuld-
brieven zich op de prijzen van het laatste jaar staande; prijzen, zoo men
weet, veel lager dan die, welke deze zelfde effecten voor 3 à 4 jaren
hadden bereikt.

Men hoort wel soms beweren, dat er in de eerste maanden van dit
jaar, in het vooruitzicht op eene spoedige afdoening van zaken, aanzienlijke
partijen Nederlandsche staatschuldbrieven zijn gekocht en dat daardoor de
uitwerking dier hengelijke gebeurtenis vervroegd is geworden, *geesconteed*,
zoo als de Franschen het noemen. Maar is het voor het sluiten van het
eindtractaat evenmin eenige noemenswaardige prijsvermindering
gewees. Ook heeft, volgens de verzekering van wél-onderrigte handelaars
zoo er dan werkelijk zoodanige belangrijke inkoop mogten geschied zijn
tot dus verre geene realisatie plaats gehad, welke eene rijzing der prijzen
zou hebben tegengewerkt.

De bedelde inkoop zonden overigens niet geschied zijn, de spekula-
ten zonden zich niet aan het gevaar van nieuwe verdragen in de oplos-
sing der politieke verwikkelingen, aan de voortduuring van het voor de fi-
nanciën van den staat zoo verderfelijke *status quo*, alsmede aan zoo vele
andere wisselvalligheden van staatkundigen en financiën aard hebben bloot-
gesteld, hadden zij niet aan de andere zijde eene aanmerkelijke verhoog-
ing der prijzen na de herstelling van den vrede verwacht.

Voor deze verwachting — waarin zij allen, die daarop spekulcerden,
zich thans bitter te leun gesteld zien, — bestonden zeer gegronde redenen.
Limmers sedert vele maanden hoorde men geldhouders hier en elders
de meening uiten: » Geen twijfel of de Nederlandsche effecten zijn, bij ver-
gelijking met de meeste anderen goedkoop; doch het is al te gevaarlijk,
aanzienlijke geldbeleggingen daarin te doen, zoolang men niet met zeker-
heid weet, welken keer de staatkundige aangelegenheden zullen nemen; men
behoort alvorens de definitieve beslechting van het Belgische vraagstuk af te
wachten, al moet men ook zoodra deze in der minne heeft plaats gehad,
benige periculen voor de genoemde effecten hasteden. De stelling
dier dagbladen — dat men niet moet gelooven, dat noch Engeland, noch Frankrijk,
noch eene van de zoogenaamde Noordsche mogendheden, de beslechting
van dit vraagstuk wenschten en dierhalve redelijkerwijze niet aan zulke be-
slechting moegt gedacht worden, is thans in hare volle ongerijmdheid ge-
bleken, en getuigt van de onbekendheid des schrijvers met den tegenwoor-
digen toestand van Europa of van hunne kwade trouw; evenwel is de
mogelijkheid geenszins uitgesloten, dat onverwachte gebeurtenissen datgene
kunnen te weeg brengen, wat deze dagbladen als den waarschijnlijksten
loop van zaken voorspelden. Het was derhalve niets dan eene soort van
assurantie-premie, die men zich getrooste, door de Nederlandsche effecten
niet onmiddellijk te koop, maar alvorens de ontwikkeling af te zien,
zoo als men ook goederen, die in het veilige dok gebracht zijn, gaarne wat
hooger betaalt, dan wanneer zij nog aan de wal der elementen zijn
blootgesteld. Soortgelijke redenering maakte de renteniers, deze voorzig-
tigste zoo al niet schroomvalligste aller menschen, en zij hadden geen on-
gelijk.

Ten hoogste moet het derhalve bevreemden, dat, thans, nu na overwin-
ning van vele zwarigheden en belemmeringen, het schip gelukkig in de
haven is gebracht, de goederen tegen minderen prijs worden aangeboden,
dan op een tijdstip, toen de koopers nog alle gevaren van wind en weder,
mede in de koop moesten nemen.

In België heeft de natuurlijke loop van zaken plaats gehad. Het sluiten
van den vrede heeft de rijksschuldbrieven aldaar vrij aanzienlijk in prijs
doen rijzen, (de 3 pct. b. j. 1830 tot 1831) *verhooven het*
onbestreden is, dat België in de omstandigheden van het status quo, hetwelk
aan dit land volgens alle voorspellingen van het eindtractaat zonder de las-
ten er van, deelen gemeten, in vele opzichten evenzeer verliest, als Holland,
dat in het tegenovergestelde geval is, *daarbij wint.*

Dus het vertrouwen in den staat, aan welken door het eindtractaat
de vervulling van verscheidene zware verplichtingen werd opgelegd, het ont-
ruimen van gebiedsdeelen, sedert bijkans een tiental jaren factisch bezeten,
de betaling eener niet onaanzienlijke jaarlijkse bijdrage in de staatschuld,
alsmede van eenen voor handel en scheepvaart zoodanig belemmerenden bel,
dat de regering zich haastte, de terugvergoeding er van uit 's rijks midde-
len aan de kamers voor te stellen en deze het ontwerp goedkeurden — dus,
zeg ik, het vertrouwen in den met zoo vele nieuwe lasten bezwaarde
staat heeft aanmerkelijk toegenomen, terwijl het vertrouwen in den staat
aan welken deze door de andere partij te dragen lasten te goedkeuren, is
verminderd.

Ten onregte zou men aanvoeren: dit is het gevolg daarvan, dat aan de eene zijde België thans eerst definitief geconstitueerd, aan de andere zijde Nederland eerst thans wettiglijk van de grootere helft van deszelfs grondgebied en bevolking is beroofd geworden — want reeds sedert de conventie van 21 Mei 1833 bestond er in beide opzichten geen twijfel.

De *Arnhemse Courant* van 25 april heeft onder de rubriek *beursberigt* eenige redenen opgegeven, waaraan de voortdurende schroomvalligheid der kapitalisten moet worden toegeschreven. Eene andere rede werd daar verzwezen. Mij dunkt, de reeks van artikelen over de Nederlandsche financiën in de *Arnhemse Courant* heeft eenen diepen indruk te weeg gebracht. Niet alsof de geldschrijvers, die veelal met juisten takt begaafd zijn, noodig hadden, door het dagblad onderrigt te worden; velen voorzeker was de financiële gesteldheid van ons rijk en het tot dusverre gevolgde stelsel niet onbekend; echter wilden sommigen zich niet de moeite geven, veel en ernstig daarover na te denken; anderen vermeden dit zelfs zoo veel mogelijk, gelijk men zich veelal van gedachten, die onaangename gewaarwordingen verwekken, van onderzoek en nasporingen, die tot min verblijdende uitkomsten leiden, tracht te onthouden. Wordt dan eindelijk hetgeen waarvoor men lang gehuiverd had, door de gedrukte letteren niet slechts bevestigd, maar ook nader ontwikkeld, in een helder daglicht geplaatst, — dan is de uitwerking des te grooter, des te zekerder. Enkel, door de gestadige hymnen der bekende lofdichters in staat gewiegd, mogen ook vroeger volstrekt vergeten hebben, op welken gewaanzigen bodem wij wandelen. Van daar de moeijelijkheid te verkroppen woede tegen de artikelen in de *Arnhemse Courant*, die men uitstoot als herhaalde en geweldige pogingen, aangevend om 's rijks krediet te ondermijnen en den troon van zijne Hoek- en sleutelsteenen te berooven; — een verwijt even ongepast, als het zijn zou, den heelmeeester, die, om het leven van den lijder te redden, het smartelijke sondeerijzer aan de wonde brengt, met den naam van wreedaard te bestempelen.

En is Nederland met betrekking tot den financiële toestand van het rijk niet inderdaad lijdend, zwaar lijdend? Heeft de tot heden gevolgde leefwijze niet het kwaad al meer en meer verergerd? Zijn tot herstelling niet ernstige en krachtige middelen noodig? In het uitgebreid vertoog, onder het opschrift: *Zal de schikking met België ons uit den financiële nood kunnen redden?* (*Arnhemse Courant* van 23, 26, 28 febr. en 2 maart) is reeds volledig betoogd, dat die schikking, op zich zelve, daartoe niet toereikende is; dat, bij gebreke van gepaste maatregelen, deze integendeel het noodlottige oogenblik der oplossing zou kunnen bespoedigen. Reeds wanhoopten velen aan het daarstellen van zulke maatregelen, reeds waande men, dat alles ook voor de toekomst den ouden, verderfelijken slenter zou volgen, toen het koninklijk besluit van 7 mei de hoop eenigzins deed herleven. Door dit besluit toch werd, gelijk men weet, eene commissie nuntacht leden, waarvan één als president en één als secretaris fungeert, ingesteld, aan welke de hoogstgewichtige taak is opgedragen om zoedanige voorstellen en adviezen aan Z. M. in te dienen, als zij tot verbetering van 's rijks financiën en voornamelijk in het belang der schuldeischers van den Staat van dien aard mogt oordelen. Zoo althans werd het aangehaald besluit, welke bepalingen met het koninklijk besluit in overeenstemming begrepen.

Het is minder bevreemdend dan wat te verwachten was, dat men zich voortdurend bij mededeelingen aan het publiek, nopens financiële onderwerpen, als het ware bevljigt, alles in het onzekere, onduidelijke, duistere te laten, terwijl toch niets zoo gunstig op het krediet werkt als de meest mogelijke openbaarheid, duidelijkheid en rondborstigheid. Dit is zoo waar, dat het niet aan voorbeelden ontbreekt, hoe staten, wier financiële gesteldheid lang in een diep geheim gewikkeld was, een te voren nimmer bereikt vertrouwen verwierwen van het oogenblik af, dat er openhartig nopeus den stand van zaken rekenschap werd gegeven, al waren ook de daadzaken, door die openbaring ter kennis van het publiek gekomen, op zich zelve beschouwd, niets minder dan geruststellende. De bekendheid, zelfs met eenige geenszins hengelijke gesteldheid van zaken, baart minder ongerustheid en vrees, dan eene gestadige geheimhouding, achter welke men uit een natuurlijk en zeer wel te regtvaardigen wantrouwen het ergste verborgen waant!

Men kan het niet dikwerf genoeg herhalen: deze stelselmatige onduidelijkheid in alles, wat op de financiën van het rijk betrekking heeft, en die ook in het aangehaalde koninklijk besluit — dat zelfs niet officieel is bekend geworden — heerscht, kan niet anders dan hoogst nadeelig werken.

Daarom is het dubbel wenschelijk, dat de mannen, door het vertrouwen des konings tot de vervulling van zulk een hooge taak geroepen, in de ruimste mate aan dit eervol vertrouwen mogen voldoen; dat hunne werkzaamheden het helderst licht mogen aantrengen, ook daar, waar tot dusverre eene ondoordringbare duisternis heerschte, in welke slechts zeer weinige ingewijden den weg mogten vinden!

Isaac van Amburgh.

(Medegedeelde)

Men heeft reeds veel merkwaardigs van den beroemde dieren-temmer bekend, die hier nog iets, en tevens de reden waarom hij Amerika verliet. Hij, in zijn geboorteland, zwierf hij in de bosschen rond, en de dieren konden en vreesden hem. Eens waren er bijenkorven geplaatst, en

men bemerkte dat de dief een dier zijn moest. VAN AMBURGH, dien men raadpleegde, ontwaarde spoedig dat de schuldige een beer zijner kennis, een zijner beste vrienden was. Hij wilde den boer deszelfs schuilplaats wel bekend maken, doch onder voorwaarde dat de misdadiger slechts een dozijn stokslagen tot straf krijgen zou. De boer nam echter drie vrienden mede, en zij schoten het dier dood. Op den terugweg ontmoetten zij VAN AMBURGH; het kwam tot woordwisseling, tot twist, en eindelijk tot dadelijkheid. VAN AMBURGH verweerde zich dapper, sloeg eindelijk den boer en een zijner medgezellen neder, en liet ze voor dood liggen. Vermits hij vreesde de twee mannen gedood te hebben, nam hij de vlugt, ijde naar de kust, en begaf zich op het eerste schip het beste. Dit zeilde naar Bombay, en deed de Kaap de Goede Hoop aan. VAN AMBURGH ging hier aan land en de manschap des schips was niet weinig verwonderd toen zij hem des avonds met eenen beer zagen terug komen, dien hij in het bosch aan de kust gevonden had, en dien hij met zijne ijzerstaaf — zijn scepter — voor zich heendreef. Dezen beer temde hij geheel, noemde hem JOB, en gewende hem op het eerste teeken in het water te springen. Voorts rigtte hij ook zeehonden af, om visschen te vangen en te apporteeren als jagthonden. Hiermede niet te vreden, wilde hij ook een haai ter zijner beschikking hebben. Een morgen zat hij met zijn beer op het dek te ontbijten, toen een ontzaggelijke haai zich dicht bij het schip vertoonde. VAN AMBURGH greep terstond zijne ijzeren staaf, sprong in zee en zwom den vreeselijken visch te gemoet. De kapitein liet anker werpen, en de matrozen verzamelden zich op het dek. VAN AMBURGH tastte het monster in het front aan. Dit greep de staaf tusschen de tanden, en trok zijnen vijand mede onder water. Nadat deze een tijdlang vengende pogingen had aangewend om zijn wapen terug te krijgen, zag hij zich genoodzaakt het los te laten en weder naar beven te komen. De haai vervolgte hem. Eer hij nog een touw, dat men hem toewierp, kon grijpen, was het monster reeds bij hem, en hij kon het slechts ontgaan door snel te duiken. Spoedig daarna kwam hij weder te voorschijn en vroeg eens harpoen, die men hem dan ook toewierp; nu wachtte hij den aanval van den haai af, stiet hem de harpoen in de lenden, en wierp het einde van het touw waaraan de doodelijke haak gehecht was, op het dek. Terwijl de matrozen alle krachten inspanden om den kop van den haai uit het water te halen, riep VAN AMBURGH zijnen Job en gebod hem in zee te springen. De beer gehoorzaamde terstond, zwom naar de haak, die geweldig rondloog, en pakte op bevel van zijnen heer het stervende monster met de vreeselijke klauwen. Eenige geweerschoten maakten den haai verder af, en toen trok men hem op het dek. — Het schip moest voor eenen storm in de naaste haven vliugten. Hier vond VAN AMBURGH een landsman, die hem zeide, dat de twee boeren niet gestorven waren. VAN AMBURGH keerde derhalve met het eerste schip naar zijn vaderland terug, en engageerde zich bij TITUS, den eigenaar van de talrijkste menagerie in Noord-Amerika en de wereld. TITUS bezit de schoonste dierenverzameling die men ooit kende; zij wordt op 60 wagens van de een plaats naar de andere vervoerd, en als zij zich op weg bevindt, maakt het gehuil, het geschreeuw, het gebrul een concert, hetwelk de reizigers en de kudden wild en zijd verschrinkt.

VAN AMBURGH onderscheidde zich spoedig in de menagerie. De eerste opzigtster was gestorven aan de wonden die hij bekomen had, toen hij beproefde een leeuw in een ander hok te brengen. Twee andere opzigtsters, die hem hielpen, hadden insgelijks veel geleden. VAN AMBURGH bood zich aan om de leeuw te temmen, en ging alleen met zijne ijzerstaaf in haar hok. Drie dagen daarna leverde hij voor het eerst aan het publiek het schouwspel, dat een mensch zijn hoofd in de keel van een wild dier stak, en wel in de keel der leeuw die zoo veel onheil aangerigt had. — VAN AMBURGH had hooren zeggen, dat als de leeuw bloed geproefd of geroken had, zijne moordlust met nieuwe woede ontwaakte. Hij besloot, zich daarvan zelf te overtuigen, doopte zijne arm tot aan den schouder in bloed, en hield dien aan den leeuw in de keel; daarop bragt hij een lam en een kind in het hok des diers. Meermalen herhaalde hij ongestraft deze proef in Kentucky en andere streken van Amerika, voor een talrijk publiek.

Op het laatst van 1838 zond TITUS VAN AMBURGH, met de schoonste dieren zijner menagerie naar Engeland. Spoedig werd hij door den eigenaar van Astley-Theater tegen 300 p. st. wekelijks geëngageerd, en toonde hij met leeuwen en tijgers aan zijne voeten, die zijne bliken en stemmen gehoorzaamden. Hij maakte ontzaggelijken opgang, werd in de straten der Engelsche aristocratie ontvangen, en met de meeste eerbewijzen behandeld. De beroemdste letterkundigen en geleerden van Londen bezochten hem, en onderhielden zich met hem over de meest belangrijke sommen door te temmen. Hij gaf er onderrigt in, en werd door de hoogste standen. Alle Engelsche en Fransche dagbladen waren gesproken van het aanbod, hetwelk hij aan den eigenaar van het Astley-Theater deed, om met zijnen lievelings-tijger den grooten leeuw op te stijgen, en zich met den valschen neder te laten. De Engelsche magistraat echter verbood deze vertooning, wegens de ontzaggende menigte menschen die zij zou hebben uitgelokt, en het gevaar waaraan gaen, de luchtreiziger, blootgesteld geworden zijn zou.

Van armen in 5 tot 10 duim (Engelsche maat) groot en heeft een sterken lichaamsbouw; zijne spieren echter vertoonen geene bijzondere ontwikkeling, ofschoon hij eene zeldzame kracht bezit. Zijne kracht, die door eenen onverzattelijken wil verhoogd wordt, ligt hoofdzakelijk in zijne zenuwen en zijne knokken. Zijne trekken, welke men zich waarschijnlijk als zeer mannelijk en sterk geteekend voorstelt, zijn bijna vrouwelijk zacht, daarentegen bezitten zijne oogen eene buitengewone uitdrukking. Zij staan ongemeen ver uit, en hij schijnt de gaaf te hebben om rechts en links te kunnen zien, zonder het hoofd te wenden. Fonkelend zijn de oogen niet, maar koud, wilachtig, en zij zouden die van een lijk gelijken, bewogen zij zich niet voortdurend snel, als wilden zij alles, op eenmaal zien. In die oogen bestaat VAN AMBURG'S magt; de wilde dieren kennen en vreezen ze, en zij oefenen op hen eenen onverklaarbaren en magnetischen invloed.

Zijne gevoelens aangaande de dieren verschillen zeer van de aangenomen begrippen. Het gezelschap der dieren is voor hem steeds eene bron der reinste geneogens geweest. De heer BRUHNE WATTS, die zich lang en herhaaldelijk met hem onderhield, en vervolgens eene biografie van hem uitgaf, kroeg hem, hoe hij over de wolven dacht, als ik daaraan denk, en hij is dol. Ik ondervroeg hem, vervolgt de heer WATTS aangaande de hyenen. Dit zijn arglistige, slechte dieren, die u van achteren aanvallen; maar ik zou er geen 50 vreezen indien ik eenen muur achter mij had. — Hebt gij wel proeven met slangen genomen? — Ik heb een afschuw van alle reptilen, antwoordde hij verblekend. Mijn grootvader, van wien ik mijne magt over de dieren geërfd heb, draag ook zijn afschuw van alle kruipend gedierte op mij over. Bij rivus bevindt zich achter een Irokees, aan wien de slangen uitsluitend opgedragen zijn. Deze mensch speelt met boa's, doch heeft daarenboven voor leeuwen en tijgers. Ieder heeft zijn vak. — Men geloof, dat gij de dieren voor de vertooning, buitensmatig voedt, zoodat de volle maag de geheime reden hanner gehoorzaamheid zijn zou. — Dit is valsch, zij worden dagelijks slechts eenmaal gevoed, en eerst nadat zij vertoond zijn. Ik geef ze steeds goed eten, zij zijn meer lekker dan vraatzuchtig. Zijn zij niet gehoorzaam, dan onthoud ik hun van hun nantsen; doch mijn hart bloedt, als ik ze straffen moet. — Gooft gij hen ook in de water? — Nooit. — En veranderen zij van gedachten? — Nooit. — En hij veranderde al mijne denkbeelden aangaande de wilde dieren. Geen beest schoon zijne wel bestaande proeven te kunnen weerstaan, zelfs niet de rhinoceros, dien hij als het lompeste en domste aller schepselen beschouwt.

Burgerlijke Stand.

Van 27 Sept. tot 3 Oct.

TE ARNHEM:

Gehuwd: A. F. Burgers met W. J. A. Caspers. — G. van Baal met P. ten Broek. — C. J. le Blau met A. van Logchem. — J. Heijzen met H. Meinders.

Bevallent: G. Lukassen, weduwe E. Berendsen, D. — H. Jansen, geb. Brugman, D. — G. de Greef, geb. Gerritsen, D. — A. G. ten Benschel, geb. Vrijlink, D. — A. J. van de Spiegel, geb. Roukens, D. — F. Lorentz, geb. Moll, Z. — A. Aries, geb. Paelen, Z. — R. van Aalten, geb. van Dijk, D. — E. E. Magendans, geb. Eijt, D. — H. Kennedij, geb. Koels, Z. — G. Philip, geb. Willems, Z. — J. H. van Essen, geb. Grades, Z. — C. Brands, geb. Leurink, D. — D. Magendans, geb. Dekkers, D.

Overleden: E. van de Waal, huisvrouw van J. M. Traanboer, 27 j. 7 m. — J. G. de Vogel, weduwe A. van Diemen, 63 j. — A. H. J. F. le Grand, 3 j. 4 d.

TE NIJMEGEN:

Bevallent: G. van Dam, geb. van Tuyl, D. — J. E. Bollinger, geb. van der Vliet, D. — H. Peters, geb. Hendriks, Z. — C. de Venter, geb. Hertsig, D.

Overleden: J. M. Fiek, 43 j. — G. Vleugels, 2 j. — J. M. E. Bregtode, 18 j. — P. A. van Aernsbergen, geb. Hamer, 77 j. — J. Matron, 17 j.

TE TIEL:

Gehuwd: M. Rensier, geb. van der Riet, D. — J. G. van den Heuvel, geb. van der Heuvel, D. — H. J. Gladbeek, geb. Diepenbach, Z. — G. M. van Leeuwen, geb. van Oostveen, Z. — A. Stap, geb. Feris, D.

Overleden: H. Smits, 11 m. — W. van den Heuvel, huisvrouw van A. Zandig, 33 j. — A. van Baaren, 10 j.

Belaterhoogte te Arnhem.

Den 5 Oct. 1 El 4 Palm 9 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 5 D.

Advertentiën.

Heden beviel vrij voorspoedig van eenen welgeschapen zoon, de Hoog Welgeboren Vrouwe **BARONES S C H I M M E L P E N N I N C K VAN DER O Y E**, Geboren **BARONES VAN RHEMEN**.

Huize Poll te Voorst den 30sten September 1839.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER de Hoog Wel geb. Vrouwe **L. W. ROELL** geb. **VOT W E I L E R**. ARNHEM den 4den October 1839.

Den 30sten September 1839 overleed te WHEL, in den onderdom van bijna 77 jaren, na eene ongesteldheid van 6 dagen, de Hoog Wel Geboren Heer **PHILIPPUS JACOBUS DE BELLEFROID**, Lid der Ridderschap van Gelderland, wed. van de Vrouwe **IS A B E L L A V A N W E S T E R H O L T** **P O R T**.

§ § DE BESTUREN DER STAD NIJKERK en GEMEENTEN BARNVELD EN PUFFEN noodigen bij deze uit, de Gegadigden tot vervulling van den, door het vertrek van den Veearts der 1ste klasse, **RIJNDEERS**, naar Utrecht, openvallenden **POST VAN VEEARTS** der 2de klasse, voor dit District, waaraan een Gemeenten-tractement van f 300 en eene toelage uit de kas der Provincie van f 150 's jaars verbonden is, om zich, mits ten hunnen kosten, op Donderdag den 17den October 1839, des voormiddags ten 11 ure, in persoon, en voorzien van de noodige bewijzen van bekwaamheid, enz., ten Raadhuijs der Stad Nijkerk aan te melden.

Van wege gemelde Besturen:
De Secretaris der Stad Nijkerk,
J. F. REZIE.

† † † Op Woensdag den 9den October 1839, 's morgens ten 10 ure, zal men, op het Koningsplein te Arnhem, aan het huis van **DEIJENBURG**, verkoopen:
Een zindelijk INBOEDEL, als **TAFELS, STOELN, SPIEGELS, SCHILDERIJ, EN LEDIKANTEN**, een extra mooie antieke **KAST**; voorts **KOPER, TIN, BLIK, PORCELEIN, GLAS, en AARDEWERK** enz.

van 's morgens 10 tot 's middags 12 uur.

TE KOOP:

eene **PORCELEINEN Carlsruher KAGCHEL**. — Te bevragen bij **HAGE**, Mr. Smid op de **Middagter-sleeg**; Brieven franco.

TE HUUR.

met 10 Mei 1840, een **BUITENGOED**, genaamd **Groot-vinhorstink**, geschikt tot Zomer- en Winter-verblijf, gelegen in het Arrondissement Zutphen, tusschen de Dorpen **Vorden** en **Hengelo**, op half uur van den Straatweg, en twee en een half uur van Zutphen, kunnende de daarbij behoorende **TUIN** aanvaard worden op 15 Februarij daar te voren.

Te bevragen bij **Mr. P. C. VAN HAM**, te Zutphen, Brieven franco.

† † † Men verlangt tegen 1 November of eerder, eene **JUR** **VROUW**, tusschen de 25 en 40 jaren oud, van de Protestantische godsdienst, om eene fatsoenlijke Dame in eene kleine huishouding te assisteren, meer in deze betrekking werkzaam geweest, kunnende ook met de wasch en naald omgaan; alsmede eene **KAMENIER** en **KEUKENMEID**, beide tusschen de 25 en 35 jaren oud, van de Protestantische godsdienst en geheel berekend voor haar vak. Het salaris zal aan de bekwaamheden geëvredigd zijn. Men adresseere zich met franco-brieven onder de Letters **A. Z.** aan den Boekhandelaar **T. H. M. ME**, te Zutphen.

† § † Allen die iets te vorderen hebben, en die belang hebben aan de mededeeling van de **WED. VAN DER WEGE**, Gestrengen, te **WILMINK**, in leven gepensioneerde Kapitein, gevond hebbende en overleden te Groenlo, gelieven daarvan ten kantore van den te **Lichtenvoorde** residentenden Notaris **J. H. W. W. J. N.** opgave of betaling te doen voor den 25sten October 1839.

DE TENTOONSTELLING VAN GOBELINS,

is Zondag den 6den October van des morgens 11 tot des namiddags 3 ure nog opengesteld. Laatste gemelde dag zal onherroepelijk de laatste zijn; wij de Ondergeteekende zich heeft verbonden, om in het begin der volgende week te Utrecht te zijn.

Fr. H. E. L. M.